

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausuntopyyntönnö 11.3.2015 Dnro LVM/541/03/2015

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Tukesilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista.

Pydyttynä lausuntona Tukes esittää seuraavaa:

Tukes pitää hyvänä, että ehdotetun lain 2 §:ään (soveltamisala) on lisätty veneiden moottorit. Lisäys selkeyttää Trafín ja Tukesin välistä työnjakoa valvonnassa.

Ehdotetun lain 5 §:ssä on varusteiden määritelmää supistettu verrattuna vanhaan huvivenelakiin. Ehdotetun lain 5 § 1 momentin alakohdassa 7 ehdotetaan säädettäväksi, että vain bensiinikäyttöisten sisämoottoreiden ja sisäperämoottoreiden kipinäsuojatut varusteet kuuluisivat lain soveltamisalaan. Nykyisessä laissa varusteeksi on määritelty ylipäättään sisämoottoreiden ja sisäperämoottoreiden kipinäsuojatut varusteet.

Tukes katsoo, että soveltamisalan supistaminen johtaisi siihen, että muuta kuin bensiiniä sisältävien polttoainesäiliöiden varusteita valvottaisiin kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) nojalla yleisinä kulutustavaroina. Tukes ei pidä tarkoituksenmukaisena, että tuotteiden valvonta erotettaisiin sen perusteella, että tuote on tarkoitettu suojaamaan eri polttoainetyyppejä käyttäviä moottoreita. Tukesin käsityksen mukaan myös muunlaista polttoainetta käyttävät moottorit tulee kipinäsuojata. Lisäksi tekniikan kehittyessä olisi tarkoituksenmukaisempaa, ettei säännöstä sidottaisi vain tietyn tyyppistä polttoainetta käyttäviin moottoreihin, vaikka niiden käyttö tällä hetkellä olisikin yleisempää kuin muita polttoainetta käyttävien moottoreiden.

Yleisesti ottaen tuotteiden turvallisuutta koskevien säännösten valvontatoimivallan tulisi olla sillä viranomaisella, jolla on kussakin asiassa paras asiantuntemus ja osaaminen. Silloin, kun kyseessä on huviveneen osa, paras osaaminen on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla. Tukes ehdottaa, että 5 § 1 momentin alakohdasta 7 poistetaan bensiini-sanat seuraavasti:

”a) ~~bensiinikäyttöisten~~ sisämoottoreiden ja sisäperämoottoreiden sekä ~~bensiini-~~tankkijärjestelmien kipinäsuojatut varusteet”

Tukes ehdottaa muutettavaksi ehdotetun lain 36 §:n säännöstä seuraavasti:

”Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne ensimmäisen kerran saatetaan markkinoille, *asetetaan saataville markkinoilla* tai otetaan käyttöön.

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään. Lisäksi tuotteiden markkinavalvonnasta ja ulkorajavalvonnasta säädetään akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa.”

Tukes katsoo, että mikäli ehdotetun säännöksen mukaisesti kyseisen lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuutta valvottaisiin ainoastaan tapauksissa, joissa tuote saatetaan ensimmäisen kerran markkinoille, on säännös ristiriidassa muualla ehdotetussa laissa säädettävien velvoitteiden kanssa. Ehdotetussa laissa säädetään mm. jakelijan velvollisuuksista (17 - 19 §). Liikenteen turvallisuusvirasto voisi 36 §:stä johtuen valvoa näiden velvollisuuksien täyttämistä ainoastaan tapauksissa, joissa jakelija on lain 5 §:n 1 momentin alakohdassa 20 tarkoitettu maahantuojaksi eli tuo tuotteen ensi kertaa Euroopan unionin alueelle.

Vastaavasti ehdotetun lain 43 §:ssä säädetään, että Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää toiminnanharjoittajalta tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen, jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen eikä vaaraa voida muilla tavoin estää. Säännös on ristiriidassa ehdotetun 36 §:n kanssa, koska 36 §:n mukaan Liikenteen turvallisuusviraston valvonta kohdistuu ainoastaan tapauksiin, joissa tuote saatetaan markkinoille.

Tukesin käsityksen mukaan ehdotettu 36 § johtaisi tilanteeseen, jossa Liikenteen turvallisuusvirasto ei voisi kohdistaa markkinavalvonnan toimia sellaiseen jakelijaan, joka tuo Suomeen ja asettaa täällä saataville huviveneen soveltamisalaan kuuluvan tuotteen, joka on saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Kyseinen tuote jäisi huvivene-laissa määritellyn valvontatoimivallan ulkopuolelle, ja siihen tulisi sovellettavaksi vesiliikennelain (463/1996) 8 §:n mukaiset yleiset turvallisuusvaatimukset. On huomattava, että vesiliikennelain noudattamista valvoo, ellei asiasta ole erikseen säädetty muuta, kyseisen lain 23 §:n mukaisesti Liikennevirasto, ei Liikenteen turvallisuusvirasto. Vesiliikennelaki on kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011) nähden erityislaki, jonka turvallisuussääntelyä sovelletaan *lex specialis* -periaatteesta johtuen kuluttajaturvallisuuslain sijaan.

Yleisesti ottaen tuotteiden turvallisuutta koskevien säännösten valvontatoimivallan tulisi olla sillä viranomaisella, jolla on kussakin asiassa paras asiantuntemus ja osaaminen. Koska ehdotetun huvivenelain valvonta on laissa määritelty Liikenteen turvallisuusvirastolle, tulisi Tukesin käsityksen mukaan valvonta kaikissa lain käsittämässä tapauksissa kuulua Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Pääjohtaja

Kimmo Peltonen

Johtaja

Juha Karjalainen

Lisätietoja lausunnosta antavat johtaja Tuiri Kerttula puh. 029 5052 643 ja ryhmäpäällikkö Jaakko Kuustonen puh. 029 5052 140, etunimi.sukunimi@tukes.fi.